

АВТОРИ

Абакумова Вікторія Іванівна – доктор історичних наук, професор, завідувачка кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

Авраменко Світлана Михайлівна – молодший науковий співробітник Музею історії Української православної церкви науково-дослідного філіалу «Музей народної архітектури та побуту Середньої Наддніпрянщини» Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

Артемова Людмила Вікторівна – науковий співробітник Національного заповідника «Глухів».

Базиль Світлана Михайлівна – аспірант Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

Белько Олег Олександрович – кандидат історичних наук, науковий співробітник наукового відділу виставок Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному; молодший науковий співробітник відділу керамології новітнього часу Інституту керамології – відділення Інституту народознавства Національної академії наук України; завідувач редакційно-видавничого відділу Полтавської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Івана Котляревського; викладач вищої категорії Полтавського музичного училища ім. Миколи Лисенка.

Бережняк Дарина Олександрівна – завідувач художнього відділу Ніжинського краєзнавчого музею ім. Івана Спаського.

Белашов Валерій Іванович – доцент кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

Блакитний Максим Михайлович – учений секретар Чернігівського історичного музею ім. В.В. Тарновського.

Бова Ірина Сергіївна – старший науковий співробітник Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

Болтанюк Петро Анатолійович – завідувач сектору «Музей старожитностей» Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника, співробітник Кам'янець-Подільської архітектурно-археологічної експедиції Державного підприємства Науково-дослідного центру «Охоронна археологічна служба України» Інституту археології Національної академії наук України.

Булик Наталія Михайлівна – кандидат історичних наук, завідувачка відділу археології Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича Національної академії наук України.

Ванжула Олена Миколаївна – старший науковий співробітник Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній».

Вечерська Ольга Вікторівна – старший науковий співробітник Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

Вечерський Віктор Васильович – кандидат архітектури, доцент кафедри музеєзнавства і експертизи історико-культурних цінностей факультету інформаційної політики і кібербезпеки Київського національного університету культури і мистецтв.

Войтович Марія Миколаївна – молодший науковий співробітник Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича Національної академії наук України.

Гавриш Лариса Олексіївна – в.о. ученого секретаря Інституту керамології відділення Інституту народознавства Національної академії наук України.

Галь Богдан Олександрович – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії та політичної теорії Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

Гаркуша Алла Броніславівна – завідувач науково-просвітницького відділу Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній».

Герасько Марина Олександрівна – кандидат історичних наук.

Глухенький Андрій Анатолійович – молодший науковий співробітник відділу музейної та науково-фондової діяльності Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній».

Головатенко Юлія Георгіївна – старший науковий співробітник наукового сектору моніторингу нерухомих пам'яток наукового відділу моніторингу та оренди нерухомих пам'яток Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

Городков Олександр Васильович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри інженерної екології та природооблаштування Брянської державної інженерно-технологічної академії.

Горох Микола Володимирович – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Чернігівського історичного музею ім. В.В. Тарновського.

Гриценко Андрій Петрович – кандидат педагогічних наук, докторант Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова, старший викладач Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

Грудевич Тетяна Вадимівна – старший науковий співробітник, завідувач сектору «Музей «Поштова станція» Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

Дейнеко Сергій Миколайович – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Комунального за-

кладу «Харківський історичний музей ім. М.Ф. Сумцова».

Дем'яненко Наталія Дмитрівна – завідувачка науково-дослідного сектору «Музей історії бджільництва Середньої Наддніпрянщини» Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

Діденко Яніна Леонідівна – учений секретар Національного історико-культурного заповідника «Чигирин».

Доценко Алла Володимирівна – заступник генерального директора з наукової і культурно-просвітницької роботи Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній».

Дробязко Наталія Миколаївна – старший науковий співробітник відділу «Садиба Кочубеїв» Національного історико-культурного заповідника «Гетьманська столиця».

Єсюнін Сергій Миколайович – кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник Хмельницького обласного краєзнавчого музею.

Заїка Наталія Любомирівна – завідувач науково-дослідного сектору «Музей українського рушника» Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

Зайцева Вікторія Олександрівна – старший науковий співробітник Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

Заремський Мечислав Йосипович – кандидат філософських наук, доцент кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

Захарова Валерія Данилівна – краєзнавець, м. Брянськ.

Звіряка Анна Іванівна – кандидат історичних наук, генеральний директор підприємства об'єднання громадян «Інститут культурної спадщини» Всеукраїнської Ради з охорони культурної спадщини України.

Іваненко Аліна Олексіївна – кандидат історичних наук, докторант Державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Григорія Сковороди».

Іванченко Леся Антонівна – кандидат історичних наук, науковий співробітник Музею книги і друкарства України.

Казимір Віра Анатоліївна – кандидат історичних наук, доцент кафедри психології та морально-психологічного забезпечення Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Богдана Хмельницького.

Кириєвський В'ячеслав Дмитрович – краєзнавець, м. Шостка.

Ковальов Олександр Єгорович – доцент кафедри теорії і методики початкової освіти Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

Коваленко Ольга Олександрівна – кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін ім. О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка.

Коваленко Юрій Олександрович – завідувач науково-дослідного відділу Національного заповідника «Глухів».

Кондратенко Наталія Григорівна – завідувачка сектору науково-дослідного відділу фондів Полтавського краєзнавчого музею ім. Василя Кричевського.

Кондратенко Тамара Костянтинівна – головний зберігач фондів Полтавського краєзнавчого музею ім. Василя Кричевського.

Коритнянська Вікторія Григорівна – старший науковий співробітник відділу наукових досліджень Національного науково-дослідного реставраційного центру України, Одеська філія.

Корнієнко Маргарита Володимирівна – учений секретар Музею історії міста Києва.

Котельницький Назар Анатолійович – кандидат історичних наук, член-кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи Російської академії наук.

Краснікова Оксана Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів і кредиту Полтавської державної аграрної академії.

Крижанівський Віталій Михайлович – кандидат історичних наук, старший викладач Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

Кужельна Олена Валеріївна – начальник організаційного відділу виконавчого апарату Шосткинської районної ради.

Кукуленко Яна Іванівна – аспірант кафедри всесвітньої історії Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського.

Кулик Антон Андрійович – магістрант факультету філології та історії Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

Курач Світлана Михайлівна – головний зберігач фондів Чернігівського обласного художнього музею ім. Григорія Галагана.

Левінзон Євгеній Юрійович – студент історичного факультету Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка.

Ликова Оксана Григорівна – науковий співробітник відділу сучасної художньої кераміки Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному.

Лимар Олександр Сергійович – науковий співробітник Полтавського краєзнавчого музею ім. Василя Кричевського.
Литовченко Олександр Леонідович – молодший науковий співробітник Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній».

Магдич Андрій Валерійович – краєзнавець, м. Москва.

Мамалага Віталій Вікторович – старший науковий співробітник Національного історико-культурного заповідника «Гетьманська столиця».

Махота Олена Олегівна – пошукач Інституту археології Національної академії наук України, технік Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

Мезенцев Володимир Ігоревич – кандидат історичних наук (еквівалент Ph. D.), науковий співробітник Канадського Інституту Українських Студій (м. Торонто, Канада), виконавчий директор Батуринського українсько-канадського археологічного проекту від канадської сторони та співкерівник розкопок у Батурині.

Метка Людмила Олексіївна – кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник відділу етнографії гончарства Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному; завідувач відділу керамології новітнього часу Інституту керамології – відділення інституту народознавства Національної академії наук України.

Мицик Юрій Андрійович – доктор історичних наук, професор, головний науковий співробітник Інституту української археології та джерелознавства ім. М.С. Грушевського Національної академії наук України.

Міллер Наталія Василівна – краєзнавець, м. Шостка.

Мірошниченко Надія Олександрівна – кандидат педагогічних наук, учений секретар Національного заповідника «Глухів».

Мірошниченко Олександр Миколайович – науковий співробітник Національного заповідника «Глухів».

Мойсейчук Ілона Іванівна – науковий співробітник художнього відділу Ніжинського краєзнавчого музею ім. Івана Спаського.

Мошик Ірина Вікторівна – кандидат історичних наук, генеральний директор Національного заповідника «Глухів».

Назарова Віра Валеріївна – генеалог, засновник сайту «Вихованцям глухівських гімназій присвячується...», співзасновник генеалогічного порталу «Єврейські корні», аспірант Центру пам'яткознавства Національної академії наук України і Українського товариства охорони пам'яток історії та культури.

Немченко Олександр Сергійович – аспірант кафедри історії України Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка.

Непотенко Інна Василівна – кандидат історичних наук, молодший науковий співробітник відділу музейної та науково-фондової діяльності Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній».

Нікітін Віктор Григорович – кандидат медичних наук, краєзнавець, м. Конотоп.

Огієвська Руслана Іванівна – заступник завідувача відділу «Садиба Кочубеїв» Національного історико-культурного заповідника «Гетьманська столиця».

Ольговський Сергій Якович – кандидат історичних наук, професор кафедри музеєзнавства і експертизи історико-культурних цінностей Київського національного університету культури і мистецтв.

Орлов Владлен Миколайович – кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник науково-дослідного сектору пересувних і стаціонарних виставок Полтавського музею авіації і космонавтики, відділу Полтавського краєзнавчого музею ім. Василя Кричевського.

Попружна Алла Василівна – кандидат історичних наук, доцент кафедри економіки та соціальних дисциплін Академії Державної пенітенціарної служби.

Пустовалов Сергій Жанович – професор Київського національного університету культури і мистецтв.

Ребенок Валентин Володимирович – аспірант Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя.

Ревага Наталія Миколаївна – старший науковий співробітник науково-дослідного відділу історичного краєзнавства Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

Ржевуська Софія Сергіївна – студентка Київського національного університету культури та мистецтв.

Рибчинський Олег Валерійович – доктор архітектури, професор кафедри «Архітектура та реставрація» Національного університету «Львівська політехніка».

Рогожа Михайло Миколайович – доктор історичних наук, доцент, головний науковий співробітник відділу бібліографії та біографістики Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України.

Рожкова Людмила Іванівна – кандидат історичних наук, доцент Сумського національного аграрного університету.

Рой Світлана Вікторівна – науковий співробітник відділу фондів Ніжинського краєзнавчого музею ім. І. Спаського.

Романченко Олександр Дмитрович – начальник наукового відділу моніторингу та оренди нерухомих пам'яток Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

Рязанова Тетяна Микитівна – краєзнавець, учитель Воронізького навчально-виховного комплексу.

Свистун Олександр Володимирович – аспірант Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.
Ситий Юрій Миколайович – старший науковий співробітник Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка.

Снагощенко Валентина Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету ім. А.С. Макаренка.

Старенький Ігор Олександрович – кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника, асистент Національного університету «Львівська політехніка», співробітник Кам'янець-Подільської архітектурно-археологічної експедиції Державного підприємства Науково-дослідного центру «Охоронна археологічна служба України» Інституту археології Національної академії наук України.

Сулима Оксана Сергіївна – завідувачка сектору науково-дослідного відділу фондів Полтавського краєзнавчого музею ім. Василя Кричевського.

Тарасенко Інна Юріївна – кандидат історичних наук, науковий співробітник Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського Національної академії наук України.

Терех Микола Іванович – науковий співробітник Національного історико-культурного заповідника «Гетьманська столиця».

Ткаченко Віктор Миколайович – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, завідувач науково-дослідного сектору «Музей М.М. Бенардоса» Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

Токарєв Сергій Анатолійович – кандидат історичних наук, доцент кафедри археології, етнології та краєзнавчо-туристичної роботи Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка.

Травкіна Ольга Іванівна – кандидат історичних наук, завідувач відділу музейної та науково-фондової діяльності Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній».

Троцька Валентина Іванівна – старший науковий співробітник відділу археологічної кераміки Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному.

Тюльпа Світлана Петрівна – аспірант кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

Федусь Дар'я Михайлівна – аспірант Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін ім. О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка.

Ходак Ірина Олександрівна – кандидат мистецтвознавства, науковий співробітник Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського Національної академії наук України.

Черевко Ірина Анатоліївна – кандидат геологічних наук, завідувачка наукового сектору Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

Чернякова Яна Володимирівна – науковий співробітник Національного заповідника «Глухів».

Чурочкін Олександр Анатолійович – протоієрей, кандидат богослов'я, науковий співробітник Державного історико-культурного заповідника у м. Путивлі, Благочинний церков Путивльського округу, настоятель парафії Різдва Богородиці с. Нова Слобода Путивльського району Сумської області.

Чухрай Любов Олександрівна – доцент Київського національного університету культури і мистецтв.

Шаповаленко Євгеній Юрійович – методист Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. К.Д. Ушинського.

Шевель Анжеліка Олександрівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії Сумського національного аграрного університету.

Шижкіна Юлія Андріївна – молодший науковий співробітник Національного заповідника «Глухів».

Шкіра Людмила Миколаївна – старший науковий співробітник Музею історії народного сухопутного транспорту Середньої Наддніпрянщини Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

Шкіра Микола Володимирович – завідувач науково-дослідного філіалу «Музей народної архітектури та побуту Середньої Наддніпрянщини» Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

Юрченко Сергій Борисович – директор Науково-дослідного інституту історії архітектури та містобудування, м. Київ.

Юхно Федір Анатолійович – аспірант Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін ім. О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка.

Якименко Микола Андрійович – доктор історичних наук, професор кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавської державної аграрної академії.

Яненко Анна Сергіївна – кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу історії та археології Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

СІВЕРЩИНА В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Випуск 12

Технічний редактор – *В.В. Ісаєв*
Дизайн обкладинки – *Ю.В. Москаленко*
Комп'ютерне складання – *В.В. Ісаєв*
Коректура – *С.П. Жукова, Л.В. Артемова*

Редакційна колегія збірника залишає за собою право на стилістичне, лексичне, орфографічне та пунктуаційне редагування матеріалів.

Надані авторами рукописи не рецензуються і не повертаються.

Листування з авторами на сторінках збірки не ведеться.

За достовірність фактів, посилань, приміток, коментарів відповідає автор (автори) публікації.

Редакція не завжди поділяє точку зору автора (авторів) публікацій.

Підписано до друку 03.05.2019 р.

Формат 60×84/8.

Ум. друк. арк. 53.94. Обл.-вид. арк. 69.59.

Наклад 100 прим. Зам. № 1669.

Видавець

Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК
(Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 2429 від 07.02.2006 р.);
вул. Лаврська, 9, корп. 19, м. Київ, 01015, Україна;
тел.: +380 (44) 2807879; e-mail: m-center@ukr.net

Виготовлювач

ПП. Лисенко М.М.

м. Ніжин, вул. Шевченка, 20

тел./факс: +380-4631-90995; e-mail: milanik@land.ru

УДК 94(477.5)+908(477.5)